

**Wymagania edukacyjne z przedmiotu historia i społeczeństwo dla klasy V opracowane
do programu nauczania *Wczoraj i dziś* wydawnictwa *Nowa Era*
rok szkolny 2020/2021**

Semestr I

Ocena dostateczna – wymagania konieczne i podstawowe

Uczeń:

- poprawnie posługuje się terminami: *pięściak, hodowla, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza*
- przedstawia, skąd wywodzą się praludzie
- opisuje życie ludzi pierwotnych
- charakteryzuje epoki kamienia, brązu i żelaza
- wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności wskrzeszania ognia przez człowieka – poprawnie posługuje się terminami: *cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki*
- samodzielnie wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Tygrys, Eufrat, Ur, Babilon
- wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii
- poprawnie posługuje się terminami: *faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag*
- wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej
- opisuje zakres władzy faraona – poprawnie posługuje się terminami: *judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, plemię, Palestyna, prorok, Świątynia Jerozolimska*
- wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę
- wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem – poprawnie posługuje się terminami: *Daleki Wschód, Ariowie, kasta, hinduizm, Wielki Mur Chiński, Jedwabny Szlak*
- wymienia osiągnięcia cywilizacji doliny Indusu
- wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej
- wyjaśnia, kiedy narodziło się cesarstwo chińskie – poprawnie posługuje się terminami: *papirus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński*
- wyjaśnia, w jaki sposób umiejętność pisania wpłynęła na dalsze osiągnięcia człowieka
- porównuje pismo obrazkowe i alfabetyczne
- wyjaśnia związek między wynalezieniem pisma a historią i prehistorią
- omawia przyczyny wynalezienia pisma – poprawnie posługuje się terminami: *Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora*
- wskazuje na mapie: Grecję, Ateny
- wyjaśnia znaczenie terminu *demokracja* i charakteryzuje demokrację ateńską
- poprawnie posługuje się terminami: *Olimp, mity, heros, Partenon, Herakles, Achilles, Odyseusz, koń trojański*
- przedstawia wierzenia starożytnych Greków
- wskazuje na mapie: górę Olimp, Troję

- wyjaśnia, kim był Homer
- poprawnie posługuje się terminami: *Wielkie Dionizje, amfiteatr, tragedia, komedia, filozofia, igrzyska, olimpiada, Olimpia, stadion, pięciobój olimpijski*
- wskazuje różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji
- opisuje charakter antycznych igrzysk sportowych
- poprawnie posługuje się terminami: *Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz*
- przedstawia legendarne początki Rzymu
- wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński
- omawia dokonania Gajusza Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta – poprawnie posługuje się terminami: *provincia, legiony, romanizacja, plemiona barbarzyńskie, Germanie, Hunowie, wielka wędrówka ludów*
- wymienia główne prowincje Imperium Rzymskiego
- wskazuje na mapie: Kartaginę, granice Imperium Rzymskiego w II w. n.e., Konstantynopol
- omawia etapy powstawania Imperium Rzymskiego – poprawnie posługuje się terminami: *bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki*
- wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i określa, jakimi dziedzinami życia się opiekowały
- charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego – poprawnie posługuje się terminami: *kopuła, akwedukt, łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana*
- wyjaśnia powiedzenie: *Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu*
- poprawnie posługuje się terminami: *Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański*
- charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa
- wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę, Mediolan
- omawia nauki Jezusa z Nazaretu oraz dokonania świętego Piotra, świętego Pawła z Tarsu i Konstantyna Wielkiego
- poprawnie posługuje się terminami: *Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika*
- wskazuje na mapie: Konstantynopol, granice cesarstwa bizantyjskiego w czasach Justyniana I Wielkiego
- tłumaczy, dlaczego Konstantynopol zaczęto określać Nowym Rzymem
- wyjaśnia znaczenie wyrażenia *bizantyjski przepych*
- poprawnie posługuje się terminami: *oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allah, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski*
- omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów
- wskazuje na mapie: Półwysep Arabski, Mekkę, Medynę oraz imperium arabskie w okresie świetności – poprawnie posługuje się terminami: *Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, układ w Verdun, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka*

- wskazuje na mapie: zasięg terytorialny państwa Franków w czasach Karola Wielkiego, Akwizgran i Rzym – poprawnie posługuje się terminami: *dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat*
- wyjaśnia konsekwencje ekskomuniki cesarza i opisuje ukorzenie się cesarza Henryka IV w Canossie
- przedstawia postaci: papieża Grzegorza VI, cesarza Henryka IV

Jeżeli uczeń opanował te umiejętności przynajmniej w połowie, a większość potrafi zastosować z pomocą nauczyciela – otrzymuje **ocenę dopuszczającą**; jeśli nie spełnia tych wymagań – **ocenę niedostateczną**.

Ocena dobra – wymagania rozszerzające

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności wymienione wyżej, a ponadto spełnia większą część wymagań rozszerzających, tj.:

- porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym
- wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna
- przedstawia dawne i współczesne sposoby wytapiania żelaza
- opisuje rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji
- charakteryzuje i podaje przykłady państw-miast z terenu Mezopotamii
- wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym
- wyjaśnia rolę Nilu w rozwoju cywilizacji egipskiej
- przedstawia strukturę społeczną Egiptu
- podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan
- opisuje główne etapy historii Izraelitów
- charakteryzuje judaizm
- porównuje wierzenia Egiptu oraz Izraela
- opisuje system kastowy w Indiach
- charakteryzuje wierzenia hinduisty
- wskazuje różne przykłady sposobów porozumiewania się między ludźmi i przekazywania doświadczeń
- przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły
- wymienia przykłady materiałów pisarskich stosowanych w przeszłości
- wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis)
- wyjaśnia, kim był Perykles
- opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach
- charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali
- omawia różne mity greckie
- przedstawia treść *Iliady* i *Odysei*

- wyjaśnia współczesne rozumienie wyrażenia: *koń trojański*– opisuje charakter i cele antycznego teatru
- przedstawia dokonania nauki greckiej
- objaśnia, czym jest filozofia, i przedstawia jej najwybitniejszych przedstawicieli
- wyjaśnia, kim byli: Fidiasz, Myron, Sofokles, Pitagoras, Tales z Miletu, Sokrates, Platon, Arystoteles
- charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy
- przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich
- opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami
- opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie
- opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego
- zna postać cesarza Konstantyna Wielkiego
- wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem
- opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum
- wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw
- uzasadnia i ocenia twierdzenie, że Rzymianie potrafili czerpać z dorobku kulturowego podbitych ludów
- omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej
- wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu
- omawia dokonania Wergiliusza i Horacego
- wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu
- wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa
- wyjaśnia znaczenie Edyktu mediolańskiego dla rozwoju chrześcijaństwa
- wskazuje, jaką rolę w periodyzacji dziejów odegrał upadek cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wschodniorzymskiego
- charakteryzuje styl bizantyjski w sztuce
- podaje przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego
- zaznacza na osi czasu datę upadku Konstantynopola – 1453 r.
- zna postać Justyniana I Wielkiego
- omawia dokonania Justyniana I Wielkiego
- przedstawia postać i działalność Mahometa
- omawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu
- charakteryzuje i ocenia stosunek Arabów do ludów podbitych w średniowieczu
- wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów
- charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego
- przedstawia postanowienia traktatu w Verdun oraz jego skutki
- omawia dokonania: Chlodwiga, Karola Młota, Pepina Małego, Karola Wielkiego i Ottona I
- wyjaśnia przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej
- wyjaśnia, czym są religie, a czym wyznania religijne
- przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI w.
- przedstawia postanowienia konkordatu w Wormacji

Ocena bardzo dobra – wymagania dopełniające

Uczeń spełnia wymagania z wymienionych zakresów oraz wykazuje się zrozumieniem procesów historycznych; powinien również samodzielnie wyciągnąć wnioski, ujmować treści historyczne w związki przyczynowo – skutkowe, krytycznie odnosić się do wydarzeń z przeszłości oraz porównywać epoki i okresy.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który samodzielnie rozwija swoje zainteresowania i wykazuje się wiedzą ponadprogramową, łączy i wykorzystuje wiadomości z różnych dziedzin, bierze udział w konkursach przedmiotowych i odnosi w nich sukcesy.

Ocenianiu kształtującemu w I semestrze podlegać będzie umiejętność wskazywania przyczyn i skutków omawianych wydarzeń historycznych.

Semestr II

Ocena dostateczna – wymagania konieczne i podstawowe

Uczeń:

- poprawnie posługuje się terminami: *Ziemia Święta, synod, krucjaty, krzyżowcy, zakony rycerskie*
- wyjaśnia przyczyny ogłoszenia krucjat
- wskazuje na mapie: Ziemię Świętą i trasy wybranych krucjat
- omawia skutki pierwszej krucjaty
- poprawnie posługuje się terminami: *feudalizm, senior, wasal, lenno, hold lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo*
- przedstawia, jak wyglądał hold lenny
- wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym
- poprawnie posługuje się terminami: *rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi*
- charakteryzuje ideał rycerza średniowiecznego
- wyjaśnia, kto mógł zostać rycerzem
- opisuje uzbrojenie rycerskie
- poprawnie posługuje się terminami: *gród, osada targowa, lokacja, zasadzka, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona*
- opisuje, gdzie i w jaki sposób tworzyły się miasta
- charakteryzuje główne zajęcia mieszkańców miast
- opisuje życie i obowiązki ludności wiejskiej
- poprawnie posługuje się terminami: *zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiści, franciszkanie, dominikanie, asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet*

- charakteryzuje stan duchowny w średniowieczu
- opisuje różne role, jakie odgrywali duchowni w społeczeństwie średniowiecznym
- poprawnie posługuje się terminami: *biblia pauperum*, *katedra*, *styl romański*, *styl gotycki*, *portal*, *sklepienie*, *witraże*, *łuki oporowe*, *apsyda*, *rozeta*, *przypory*, *miniatura*, *inicjał*
 - wyjaśnia, czym była i jakie zadania spełniała *biblia pauperum*
- poprawnie posługuje się terminami: *kurhan*, *kamienne kręgi*, *Biskupin*, *wielka wędrówka ludów*, *Słowianie*, *Swaróg*, *Perun*, *Świętowit*, *plemię*, *Państwo Wielkomorawskie*, *Wiślanie*, *Polanie*
- przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich
- charakteryzuje wierzenia Słowian
- wskazuje na mapie: rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich
- poprawnie posługuje się terminami: *książę*, *dynastia*, *Piastowie*, *biskupstwo*, *dyplomacja*, *poganin*, *Dagome iudex*
- wyjaśnia, dlaczego w przeciwieństwie do legendarnych przodków Mieszko I jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polski
- opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy
- wskazuje na mapie: Gniezno, Poznań, Wielkopolskę, granice państwa Mieszka I
- poprawnie posługuje się terminami: *relikwie*, *zjazd gnieźnieński*, *arcybiskupstwo*, *Milsko*, *Łużyce*, *Grody Czerwieńskie*, *koronacja*
- opisuje misję świętego Wojciecha do pogańskich Prusów
- wskazuje na mapie: granice państwa Bolesława Chrobrego na początku jego panowania oraz ziemie przez niego podbite
- omawia rolę, jaką w dziejach Polski odegrali: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III
- poprawnie posługuje się terminem: *insygnia królewskie*
- wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”
- wskazuje na mapie: ziemie polskie pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela
- omawia działalność: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława
- poprawnie posługuje się terminami: *palatyn (wojewoda)*, *testament*, *zasada senioratu*, *senior i juniorzy*
- wskazuje na mapie: państwo Bolesława Krzywoustego
- opisuje postaci: Władysława Hermana, Sieciecha, Bolesława Krzywoustego i Zbigniewa
- poprawnie posługuje się terminami: *gród*, *podgrodzie*, *prawo książęce*, *danina*, *posługi*, *osada służebna*
- charakteryzuje grupy ludności w państwie wczesnopiastowskim
- omawia zakres władzy panującego w państwie pierwszych Piastów
- poprawnie posługuje się terminami: *rozbicie dzielnicowe*, *dzielnica senioralna*, *Tatarzy*, *osadnictwo*, *kolonizacja*, *trójpolówka*
- charakteryzuje państwo polskie podczas rozbicia dzielnicowego
- wskazuje na mapie: podział państwa na różne dzielnice oraz ziemie utracone w okresie rozbicia dzielnicowego
- omawia postaci: Władysława Wygnańca, Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego

- poprawnie posługuje się terminami: *starosta, Szczerbiec*
- wskazuje na mapie: granice państwa polskiego za panowania Władysława Łokietka, ziemie utracone na rzecz Krzyżaków
- omawia postaci: Przemysła II, arcybiskupa Jakuba Świnki, Wacława II, Władysława Łokietka
- poprawnie posługuje się terminami: *uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska*
- wskazuje na mapie: granice monarchii Kazimierza Wielkiego i ziemie włączone do Polski przez tego władcę
- poprawnie posługuje się terminami: *Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie*
- wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej
- opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem
- wskazuje na mapie: granice Wielkiego Księstwa Litewskiego, Krewa, Horodło, Grunwald, Toruń
- opisuje postaci: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, wielkiego księcia Witolda, Pawła Włodkowica, Ulricha von Jungingena
- poprawnie posługuje się terminami: *Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żold*
- wskazuje na mapie: Węgry, Warnę, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, państwa rządzone przez Jagiellonów w drugiej połowie XV w.
- omawia dokonania: Władysława III Warneńczyka, Zbigniewa Oleśnickiego i Kazimierza Jagiellończyka
- poprawnie posługuje się terminami:
monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat
- przedstawia sejm walny oraz jego skład.

Jeżeli uczeń opanował te umiejętności przynajmniej w połowie, a większość potrafi zastosować z pomocą nauczyciela – otrzymuje **ocenę dopuszczającą**; jeśli nie spełnia tych wymagań – **ocenę niedostateczną**.

Ocena dobra – wymagania rozszerzające

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności wymienione wyżej, a ponadto spełnia większą część wymagań rozszerzających, tj.:

- przedstawia zakony templariuszy, joannitów i Krzyżaków oraz ich zadania
- opisuje skutki wypraw krzyżowych
- przedstawia postać: Urbana II
- omawia różnice pomiędzy społeczeństwem stanowym a współczesnym
- opisuje zależność między seniorem a wasalem

- opisuje życie codzienne rycerstwa
- przedstawia poszczególne etapy wychowania rycerskiego
- opisuje ceremonię pasowania na rycerza
- wyjaśnia, na czym polegały lokacje miast i wsi
- przedstawia organy samorządu miejskiego
- charakteryzuje różne grupy społeczne mieszczan
- wyjaśnia, na czym polegała trójpolówka
- przedstawia najważniejsze zakony średniowieczne
- wyjaśnia określenie *benedyktyńska praca*
- charakteryzuje średniowieczne szkolnictwo
- porównuje szkolnictwo średniowieczne i współczesne
- przedstawia dokonania świętego Franciszka z Asyżu
- charakteryzuje styl romański
- omawia cechy stylu gotyckiego
- przedstawia najstarsze państwa słowiańskie
- wymienia państwa słowiańskie, które przyjęły chrześcijaństwo w obrządku łacińskim, oraz te, które przyjęły je w obrządku greckim
- wyjaśnia rolę, jaką w rozwoju państw słowiańskich odegrali święci Cyryl i Metody
- przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I
- wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I
- opisuje stosunki Mieszka I z sąsiadami
- przedstawia przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie
- opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami
- opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego
- ocenia postawę Bezpryma
- przedstawia skutki kryzysu państwa polskiego
- charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego
- opisuje rządy Władysława Hermana i rolę Sieciecha w jego państwie
- przedstawia przebieg konfliktu między Bolesławem a Zbigniewem
- opisuje niemiecki najazd w 1109 r. i obronę Głogowa
- przedstawia sukcesy Krzywoustego w walkach z Pomorzanami
- omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego
- przedstawia charakter drużyny książęcej
- wyjaśnia powinności ludności względem władcy
- omawia teorie dotyczące pochodzenia Galla Anonima
- wymienia przyczyny powstania kronik
- opisuje okoliczności sprowadzenia zakonu krzyżackiego do Polski oraz konsekwencje tego wydarzenia
- omawia skutki rozbicia dzielnicowego
- opisuje kolonizację na ziemiach polskich
- przedstawia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II
- opisuje, w jakich okolicznościach Władysław Łokietek utracił Pomorze Gdańskie
- przedstawia działania Władysława Łokietka na rzecz zjednoczenia kraju
- opisuje przebieg konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami

- przedstawia i ocenia postanowienia pokoju w Kaliszu
- charakteryzuje reformy Kazimierza Wielkiego
- wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz dbał o obronność państwa
- przedstawia okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jadwigę
- wymienia postanowienia unii w Krewie
- przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu
- wyjaśnia zasady współpracy między Polską a Litwą ustalone w zapisach unii w Horodle
- przedstawia okoliczności zawarcia unii polsko-węgierskiej
- charakteryzuje rządy Kazimierza Jagiellończyka
- opisuje przebieg wojny trzynastoletniej
- przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego
- wyjaśnia, w jaki sposób rycerstwo przekształciło się w szlachtę
- wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce
- przedstawia najważniejsze przywileje szlacheckie
- wyjaśnia znaczenie konstytucji *Nihil novi*.

Ocena bardzo dobra – wymagania dopełniające

Uczeń spełnia wymagania z wymienionych zakresów oraz wykazuje się zrozumieniem procesów historycznych; powinien również samodzielnie wyciągnąć wnioski, ujmować treści historyczne w związki przyczynowo – skutkowe, krytycznie odnosić się do wydarzeń z przeszłości oraz porównywać epoki i okresy. Sprawnie posługuje się mapą historyczną, źródłem historycznym, tekstem źródłowym.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który samodzielnie rozwija swoje zainteresowania i wykazuje się wiedzą ponadprogramową, łączy i wykorzystuje wiadomości z różnych dziedzin, bierze udział w konkursach przedmiotowych i odnosi w nich sukcesy, przygotowuje indywidualny pokaz swojej wiedzy w Tygodniu Nauki.

Ocenianiu kształtującemu w II semestrze podlegać będzie umiejętność analizowania tekstów źródłowych z wykorzystaniem pytań pomocniczych i formułowanie prostych wniosków związanych z analizą.

Powyższe wymagania są zgodne z Rozporządzeniem MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. D.u 2017 poz. 365.